

PUISTOSUUNNITELMAN SELOSTUSLUONNOS

Kohteiden nimet:	EUGEN SCHAUMANIN PUISTO	Piirustus nro:t:	6577/1
Selostuksen laati:	Sari Knuuti projektinjohtaja	pvm:	x.x.2026
Selostuksen hyväksyi:	Jussi Luomanen kaupunkitila- ja maisemasuun- nittelupäällikkö	pvm:	x.x.2026
	kaupunkiympäristölautakunta	pvm:	x.x.2026

Kohde Eugen Schaumanin puisto sijaitsee Kulosaaren (42.) kaupunginosassa Kluuvin sisälahden rannalla. Eugen Schaumanin puisto on esitetty asemakaavassa nro 8630 vuodelta 1985 merkinnällä VP/s. Asemakaavan suojelumerkinnällä s on haluttu korostaa historiallisen puiston merkitystä ja hoitoa. (Kaavamerkintä /s = Puistoalueella puiston tyyli ja ulkoasu on säilytettävä. Vain maisemanhoidon kannalta tarpeelliset toimenpiteet sallitaan. Maiseman luonnetta ei saa muuttaa.)

Puistosuunnitelma on esitetty piirustuksessa nro VIO 6577.

Kyseessä on olemassa olevan puiston ja leikkipaikan perusparannus. Puisto rajautuu asuintontteihin ja katualueisiin.

Lähtökohdat

Eugen Schaumanin puisto on osa 1900-luvun alkupuolen Kulosaaren huvilakaupungin RKY-aluetta eli valtakunnallisesti arvokasta kulttuurihistoriallista ympäristöä. Se on kaupunkirakenteellisesti ainutlaatuinen ja merkittävä sommitelma ja edustaa aikakaudelleen tyypillistä puistoa.

Puistossa on runsaasti vanhaa puustoa, avointa nurmialuetta, leikkipaikka ja metsäpuutarha-alue. Puiston alkuperäinen tilallinen luonne on heikentynyt. Keskiakselisommitelma koristeistutuksineen ja oleskelupaikkoineen on aikojen saatossa kadonnut, ja puiston puoliavoimet reuna-alueet ovat paikoin kasvamassa umpeen. Puiston haasteena ovat meri- ja sadevesien lammikoituminen, rantamuurin paikoin huono kunto sekä leikkipaikan vähäinen toiminnallisuus ja aidan puute.

Perusparannuksen suunnittelun lähtökohtana ovat vuonna 2010 laadittu puistohistoriallinen selvitys, Kulosaaren aluesuunnitelma, puiston hankesuunnitelma vuodelta 2010 sekä hankeohjelma 2025. Tavoitteena on kunnostaa puistoa 1930-luvun ilmettä vaalien ja osin palauttaen, uusia leikkipaikka ja uusia osittain Kluuvin paikoin huonokuntoinen rantamuri. Lisäksi tehdään maltillisia parannuksia puiston hulevesien ohjaukseen, säilytettävän kasvillisuuden ehdoilla. Puistossa säilytetään suurin

PUISTOSUUNNITELMAN SELOSTUSLUONNOS

osa nykyistä kasvillisuutta. Uusilla istutuksilla sekä kasvillisuuden hoitotapojen muutoksilla kohennetaan historiallisen puiston asua ja lisätään luonnon monimuotoisuutta.

Asemakaavan mukaisen puiston pinta-ala on 3,3 ha, josta suurin osa säilyy nykyisessä tilassaan.

Puiston pääasialliset käyttäjät ovat alueen asukkaat ja päiväkotiryhmät. Eugen Schaumanin puiston leikkipaikkaa kehitetään monipuolisemmaksi alueellisena leikkipaikkana ja se on tärkein Kulosaaren neljästä leikkipaikasta.

Suunnitelman sisältö

Puiston perusparannuksessa uusitaan leikkipaikka, kunnostetaan käytävien pinnoitteita ja kasvillisuusalueita, uusitaan rantamuurin osittain sekä uusitaan puistokäytävien ja leikkipaikan valaistus.

Puistosuunnitelman laatimisen yhteydessä lähes satavuotiaan rantamuurin rakennetta ja kuntoa on selvitetty koekuoppatutkimuksilla. Näiden ja muiden lähtötietojen pohjalta on tutkittu vaihtoehtoina peruskorjauksen tarpeessa olevan muurin kunnostamista tai uusimista. Puistosuunnitelmassa on päädytty esittämään, että noin 330 metrin pituisesta rantamuurista uusitaan muurin keskivaiheilta noin 200 metrin pituinen osuus. Muurien päät jätetään tässä vaiheessa ennalleen.

600 m² laajuisesta leikkipaikasta tehdään visuaalisesti yhtenäinen ja entistä monipuolisempi kokonaisuus. Leikkipaikka aidataan historialliseen ilmeeseen sopivalla pinna-aidalla ja kaikki välineet uusitaan. Välineiden teemat ja värit viittaavat alueen huvilakauden historiaan, tavoitteena on luoda paikkaan sopiva, houkutteleva ja muista lähialueen leikkipaikoista poikkeava kohde. Leikkipaikalle sijoitetaan keinuja, kiipeilyteline, karuselli, kookas hiekkalaatikko, jousikiikkuja ja pieniä mökkejä mm. kauppaleikkikkeitä. Osa leikkipaikasta ja välineistä on esteettömiä. Lisäksi leikkipaikalle lisätään penkkejä ja pöytiä. Leikkipaikan pintamateriaaleina uusitaan ovat nykyinen kivituhka sekä lisätään uutena materiaalina esteetön hiekkatekonurmi. Leikkipaikan yhteyteen viereiselle nurmialueelle tehdään turvahakepintainen hevosaiheinen leikkialue, jossa on myös penkki tai vaihtoehtoisesti puutaso.

Puiston keskiakselia, joka on osa Kellotorninrinteen ja Ribbinginhovin historiallista akselisommitelmaa, uusitaan. Akselille palautetaan 1930-luvun mukainen pieni oleskeluaukio ja sinne lisätään perenna- ja pensasistutuksia sekä penkkejä. Akselin päätteeksi rannan puoleiseen päähän tehdään kivetty istuskeluapaikka. Rantamuurin yhteyteen tehdään pieni puutaso.

Suunnitellut toimenpiteet eivät estä pienimuotoisen hiihtoladun ylläpitoa puistossa aiempien vuosien tapaan.

PUISTOSUUNNITELMAN SELOSTUSLUONNOS**Luontoarvot, luonnon monimuotoisuus ja kestävä kehitys**

Eugen Schaumanin puisto ja Kluuvi kuuluvat Hopeasalmen lepakkoalueeseen (arvoluokka B). Puistossa on iäkästä puustoa, jota säilytetään mahdollisimman paljon. Puuston kuntokartoitus on tehty vuonna 2026. Kosteiden niittyalueiden ja puistometsän reunojen hoitoa kehitetään siten, että niittyalueet säilyvät avoimena tai puolivoimena. Puistossa esiintyvät haitalliset vieraslajit poistetaan.

Sade- ja sulamisvesiä ohjataan luonnonmukaisen hulevesien hallinnan periaatteiden mukaisesti nurmi- ja kasvillisuusalueille, laajoja kuivatusrakenteita tai massanvaihtoja tai uusia kaivoja ei tehdä kuivatuksen tehostamiseksi, jotta olevaa kasvillisuutta pystytään säästämään mahdollisimman paljon. Paikallinen, hetkellinen meriveden tai lumien sulamisvesien tulviminen sallitaan.

Kluuvin luonnontilaisuudesta on vuonna 2026 tehty selvitys, jonka mukaan lahtea ei katsota nykytilassaan luonnontilaiseksi ja rantamuurin korjaustoimenpiteet eivät edellytä poikkeamista vesilaista. Lahden ruoppaamista vältetään, sillä se aiheuttaisi riskin paikalliselle ekosysteemille ja muurin säilytettävien jaksojen kestävyydelle. Pienet ruovikkoalueet säilytetään vesieläimien suojapaikkoina.

Kasvillisuus

Puiston nurmialueet säilytetään pääasiassa nykyisellään, osa nurmista kehitetään ns. kukkiviksi luonnonnurmiksi. Niittyalueiden hoitoa kehitetään ja vesakkoa raivataan maltillisesti puiston länsireunan luonnonmukaisen alueen umpeenkasvun ehkäisemiseksi. Puistosta kaadetaan huonokuntoisia puita (noin 10–12 kpl) ja puistoon istutetaan uusia puita. Lajivalikoimaa lisätään istuttamalla valoisimpiin paikkoihin muutamia kukkivia pienpuita. Uusia pensas- ja perennaistutuksia lisätään puiston keskiakselille. Puiston kaakkoiskulman fennobalttinen metsäpuutarha-alue, jonka hoidosta vastaa Botanico Colonia-säätiö, säilytetään nykyisellään. Kluuvin rantojen ruovikot säilytetään lukuun ottamatta mahdollisia muurin kunnostuksen vaikutusalueita.

Kluuvin rantamuuuri

Nykyinen Kluuvin rantamuuuri on rakennettu alun perin puurakenteisena 1910-luvulla. Rantamuuuri on korvattu kivirakenteisena 1930-luvulla. Rantamuuuri on noin 330 m pitkä. Muuri koostuu kahdesta noin 0,5 m korkeasta ja 0,3 m paksusta graniittikivistä. Kivien pituus on noin 0,55...1,1 m. Kivimuurin alla on raudoitettu betonivalu, jonka paksuus on arviolta 0,3...0,4 m ja leveys hieman yli 1 m.

Nykyisen rantamuurin perustamistapa ei selvinnyt tehdyistä koekuopista, mutta todennäköisesti muuri on perustettu puupaalujen varaan. Nykyisen rantamuurin peruslaatta on huonossa kunnossa. Osittain peruslaatta on näkyviltä osiltaan pahasti rapautunut ja lohkeillut. Rantamuuuri on ollut alttiina suolaisen meriveden vaikutukselle ja lisäksi peruslaattaa on tuskin tehty pakkasenkestävästä betonista.

Nykyinen rantamuuuri esitetään purettavan noin 200 m matkalta muurin keskiosalta. Peruslaatan alapuolella olevat mahdolliset puupaalut katkaistaan kaivutasolta ja poistetaan uusien paalujen kohdilta.

PUISTOSUUNNITELMAN SELOSTUSLUONNOS

Uusittava rantamuuuri esitetään perustettavan teräsputkipaalujen varaan. Teräsputkipaalujen korroosiovarana käytetään 3,5 mm, ellei muurin kohdalta maaperästä paljastu PIMA-maita (tätä ei vielä ollut tiedossa tätä kirjoitettaessa), mikä voi vaikuttaa korroosiovaraan. Muurin alle valetaan peruslaatta kuivatyönä. Kaivanto pidetään kuivana muurin etupuolelle asennettavan tukiseinän ja pumppaamisen avulla. Kiviverhous asennetaan peruslaatan päälle ja kiinnitetään rst-terästapeilla muurin taakse tehtävään betonivaluun. Uuden ja nykyisen rantamuurin eteen asennetaan eroosiosuojaukseksi kiviheitoke.

Pintamateriaalit, kalusteet

Puistokäytävien kivituhkapinnoitteita kunnostetaan, rantamuurin uusimisen vaikutusalueella pinnoitteet ja rakennekerrokset uusitaan. Kluuvien kaakkoisrannalle tehdään uusi kapea, hakepintainen polku, joka seurailee rantaa itäisen puistokäytävän päästä Slotten huvilan sivuitse Armas Lindgrenin tielle.

Penkkejä uusitaan pääasiassa nykyisille paikoille, uusia penkkejä sijoitetaan keskiakselille. Leikkipaikalle lisätään penkkejä ja pöytä-penkkiryhmiä. Lisäksi uusi pöytä-penkkiryhmä on ehdotettu puiston itäosaan lähelle fennobalttista metsäpuutarhaa. Puistoon lisätään roska-astioita ja kookas syväkeräysastia.

Valaistus

Puistokäytävien ja leikkipaikan valaistus uusitaan. Sekä valaisinpylväät että valonlähde uusitaan. Valaistuksen suunnittelussa huomioidaan lepakoiden elinympäristöt ja häikäisynesto asuinalueiden suuntaan. Valaistus on mahdollista sammuttaa kesäaikana.

Tasaus ja kuivatus

Puiston tasaus noudattelee nykyistä tasausta. Rantamuurin kunnostukseen liittyen korjataan hienovaraisesti rantakäytävän tasausta ja kaatoja. Puiston toiminta-alueiden ja käytävien kuivatusta kunnostetaan korjaamalla pinnankallistuksia ja painumia. Hulevedet ohjataan käytäviltä ja toiminta-alueilta nurmi- ja kasvillisuus-alueille nykyisen periaatteen mukaisesti. Nurmi- ja niittyalueille saa kuitenkin jatkossakin kertyä sade- ja sulamisvesiä, niitä ei ole tarkoitus ohjata esimerkiksi salaojiin.

Esteettömyys

Eugen Schaumanin puiston toiminta-alueet ja niille johtavat käytävät täyttävät esteettömyydelle asetetun perustavoitetaso. Osa leikkipaikan välineistä ja pinnoitteista on esteettömiä.

Lapsivaikutukset

Eugen Schaumanin puiston perusparannus ja leikkipaikan uusiminen lisäävät lapsille suunnattuja viheraluepalveluita alueella. Leikkipaikan aitaaminen lisää lasten turvallisuutta.

PUISTOSUUNNITELMAN SELOSTUSLUONNOS

Kunnossapitoluokka

Puisto kuuluu nykyisin pääosin kunnossapitoluokkaan R3 ja lisäksi pienemmiltä osin luokkiin R2, R4 ja M2. Luokitus säilyy pääasiassa ennallaan, mutta kunnossapitoluokkien rajaukset tarkistetaan.